

БЕЛАРУСКАЯ КРЫНІЦА | BIEŁARUSKAJA KRYNICA

Pałityčnaja, hramadzkaja i literaturnaja hazeta.

<p>Adras Redakcyi i Administracyi: WILNIA, ZAWALNAJA 1—1 (Wilno, Zawalna 1—1). Redakcyja adčyniena ad 9 hadz. ran. da 4-aj uwieč.</p>	<p>HAZETA WYCHODZIĆ RAZ U TYDZIEŃ.</p>	<p>Košty wydawania pakrywajuc składki. Podpiska u hod 4 zał., na paŭhoda — 2 zał., na 3 miesiacy — 1 zał.</p>
---	--	---

„Да людзей тупых і да людзей злой волі“

Віленскае «Słowo», орган тутэйшых манархістых, у № 87 з дня 28.III.36 пад гэткім загалоўкам памясьціў артыкул нейкага А. П. К.

Артыкул гэты аўтар пасьвячае двум катэгорыям сваіх чытачоў: людзям тупым, каторыя самі не прызнаюць камуністычнай небясьпекі і людзям злой волі, каторыя ўгаварваюць іншым, што такая небясьпека ня йснуе.

Галоўны змест артыкулу наступны:

— Ад пачатку сёлетняга 1936 г. у Віленскім Акружным Судзе адбылося 10 масавых камуністычных працэсаў, з лічбай абвінавачаных 98 чалавек. Былі гэта людзі рознага веку, рознай асьветы, рознай нацыянальнасьці. Апрача гэтага бадай штодня адбываюцца такія-ж працэсы над адзінкамі. Агулам, ня лічачы Апэляцый і Судовых працэсаў выяздных, правінцыянальных, ад пачатку сёлетняга году прайшло праз лаву абвінавачаных каля 200 асоб, суджаных за прыналежнасьць да КПЗБ.

Большасьць абвінавачаных паходзіць з паведаў: Слонімскага, Наваградзкага, Косаўскага, Пінскага, Баранавіцкага і часткова з ваколіц Дзісны і Глыбокага.

Паводле нацыянальнасьці абвінавачаныя выглядаюць гэтак: жыдоў — 59 прац., беларусаў — 31 прац., палякоў — 5 прац., расейцаў — 3 прац. і літоўцаў — 2 прац.

Паводле асьветы: з вышэйшай — 17 прац. з сярэдняй — 11 прац., з рознага роду пачаткавай — 72 прац.

Аграмадная большасьць — гэтыя 72 прац. — гэта цёмныя работніцкія масы, а ў іх лічбе бадай усе беларусы, якіх у партыі падвучылі крыху Маркса і загадалі лягуць аб колектыве. Кіраўнічая роль над гэнымі масамі належа да жыдоў.

Вось-жа людзі тупыя ўважаюць, што гэтыя 200 асоб абвінавачаных у камуністычнай рабоце не такія грозныя для Польшчы, кабзіх прычыны падымась алярм, а людзі злой волі сьведама небясьпеку пакрываюць.

Гэта агульна выглядае змест успомненага артыкулу. А якая-ж мэта яго? — Хіба яшчэ больш зактывізаваць барацьбу з камунізмам у нашым краі. А як-жа гэта барацьбу праводзіць? — Хіба-ж спосабамі паліцыйнымі, бо трудна спадзявацца, каб паны-манархісты патрапілі здабыц-

па на нейкую іншую барацьбу. А калі так, дык гэны зварот: «да людзей тупых і да людзей злой волі» якраз і адносіцца да самых пісакаў у «Słowie» і да ўсіх тых, хто так думае, як яны. Справа ў тым, што кожны ідэо-вы рух, прыемны каму ці не, адной толькі сілай здушыць ніколі няможна, як няможна так-жа тлумачыць яго паўстаньне адной толькі цемнай і нечай злой волі.

Апрача гэтага, прадусім трэба ведаць, што тыя ўсе беларусы, якія абвінавачваюцца ў нас у камунізьме, часта ідэалёгічна камуністамі не зьяўляюцца. У многіх выпадках ёсьць гэта беларускія нацыянальныя вясковыя дзеячы, у сэнсе сацыяльным радыкальныя. А розныя нашы «прыяцелі» прышываюць ім латку камунізму, і тады ўжо справа йдзе проста: «Докажце, што вы не верблюд?» Гэта ёсьць многіх людзей адзін са спосабаў барацьбы ня толькі з камунізмам, але так-жа і з беларускім нацыянальным рухам. Што ня ўсе абвінавачаныя ў камунізьме бываюць камуністамі, служба, між іншым, доказам і тое, што Суд гэтых часта апраўдвае.

Калі-ж ідзе аб сапраўдныя спосабы барацьбы з камунізмам сярод беларусаў, дык, паводле нас, першым з іх будзе правядзеньне радыкальнай зямельнай рэформы і бяссплатнае надзяленьне зямлёй беззямельных і малазямельных, а так-жа дапамога ім загаспадарыцца.

Другім спосабам будзе беларуская школа на кошт дзяржавы. Праўда, многія польскія палітыкі заяўляюць, што беларускія сяляне беларускай школы ня хочунь. Але што гэткае іх-шчырая ці ня шчырая думка — цалком беспадстаўная, служыць доказам школьная акцыя сярод беларускіх гушчаў, якая цяпер адбываецца, а якая вымоўна сьведча аб нязломнай волі беларускага народу мець сваю родную школу.

Трэцім спосабам барацьбы з камунізмам будзе беларуская пазашкольная асьветная праца. Праўда, могуць тут нам сказаць, што маеце свае прасьветныя арганізацыі, свае гурткі і праз іх праводзіце пазашкольную асьвету. Так, але ключ гэтай працы сьнянны знаходзіцца цалком у руках адміністрацыйных уладаў і каб гэная праца належна разьвівалася, трэба, каб гэныя ўлады зьмянілі свае да яе адносіны на лепшыя.

Чацьвертым, урэшце, спосабам

Беларускім нацыянальным, палітычным, культурна-асьветным, гаспадарчым і іншым арганізацыям і інстытуцыям

Жамунікат.

Прэзыдыюм Беларускага Нацыянальнага Камітэту ў Вільні, згодна з арт. 14 Рэгуляміну БНК-ту, гэтым апавяшчае абнаўленьне Беларускага Нацыянальнага Камітэту на 1936-37 год.

Дзеля гэтага:

1. Беларускія нацыянальныя, палітычныя, культурна-асьветныя, гаспадарчыя і іншыя арганізацыі і інстытуцыі, згодна з арт. 3 Рэгуляміну БНК-ту павінны выдэлегавать сваіх прадстаўнікоў у Бел. Нац. К-т — палітычныя па трох, а ўсе іншыя па двух.

2. Паўнамоцтвы дэлегатаў Прэзыдыюм К-ту будзе прыймаць да дня 8 траўня сёлета ўключна.

3. Выдэлегаваныя прадстаўнікі ў Беларускі Нацыянальны Камітэт на 1936-37 год павінны сабрацца на першы агульны сход абноўленага Камітэту дня 10 траўня сёлета а гадзіне 15-ай у намешчаньні пры Завальнай вул. № 1—1 у Вільні.

4. Беларускія арганізацыі, якія не належаць да Бел. Нац. К-ту, але жадаюць прыняць учасьце ў гэтай агульна-беларускай нацыянальнай арганізацыі, павінны, згодна з арт. 5 Рэгуляміну Бел. Нац. К-ту, падаць Прэзыдыюму К-ту свае заявы.

Прэзыдыюм Беларускага Нацыянальнага Камітэту

(—) Я. Пазыняк (—) Мр. М. Шкялёнак (—) Інж. Л. Дубейкаўскі
Старшыня I-шы Віцэ-Старшыня II-гі Віцэ-Старшыня
(—) Інж. А. Клімовіч (—) Ул. Казлоўскі
Скарбнік Сакратар.

Вільня, дня 19 красавіка 1936 г.

барацьбы з камунізмам сярод беларусаў гэта будзе доступ мясцовых людзей на розныя дзяржаўныя й самаўрадовыя пасады.

Гэткае нашае рада людзям тупым і вострым, людзям злой і добрай волі...

3 БЕЛАРУСКАГА ЖЫЦЦЯ

Сход Рады Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры. У нядзелю дня 26 красавіка сёл. а гадз. 16-ай у памешканні ўласным пры Завальнай вул. № 1—1 адбудзецца Сход Рады Беларускага Інстытуту Гасп. і Культуры. Прысутнасць усіх сяброў Рады абавязкавая.

Лекцыя і песні. У нядзелю дня 26 красавіка сёл. а гадз. 18 у памешканні Бел. Інстытуту Гасп. і Культуры пры Завальнай 1—1 Кс. В. Гадлеўскі прачытае публічную лекцыю на тэму „Развіццё старадаўняй беларускай мовы ад XIII да XVI стагоддзя“. Пасля лекцыі хор Бел. Інстытуту Гасп. і Культуры будзе сьпяваць беларускія народныя песні, а так-жа будучы дэкламаваць беларускія вершы.—Уход вольны і бясплатны.

Арышт вучняў Беларускай Гімназіі ў Вільні. Перад самым Вялікаднем сёлета паліцыя арыштавала 6 вучняў Беларускай Філіі дзяржаўнай гімназіі ім. Ю. Славацкага і аднаго былага вучня Булгака, падазраючы іх у камунізме. Шасціх арыштаваных вучняў, пратрымаўшы суткі, выпусцілі на волю, а Булгака затрымалі і пасадзілі на Лукішках у вастрог.

Увага, Беларусы — каталікі! — Калварыя — 7 чэрвеня. На адбытым ангажджым паседжанні Беларускага Каściельнага Камітэту пастаноўлена было арганізаванне сioлетніўу беларускіх пілігрымаў у Калварыю на дзень 7 чэрвеня (Троіца). Падобна дадзіць аб гэтым будучы апублікаваны пазней.

Цяжкі стан беларускай вучнёўскай моладзі. У сувязі з немагчымасьцю аплаты апошняй раты за навуку ў Беларускай Філіі дзяржаўнай гімназіі ім. Ю. Славацкага ў Вільні звольнены з лекцыяў 20 вучняў гэтай гімназіі, пераважна з вышэйшых класаў. Падобны лёс спаткаў таксама апошнім часам соткі беларускай школьнай моладзі і ў іншых школах Польшчы. Часовая помач для гэтай моладзі ёсць зараз-жа патрэбнай, але тры-валае палепшанне сытуацыі было-б магчымым толькі ў выпадку ўвядзення ў нас спецыяльных такс, адпавядаючых даходу мясцовых гаспадарак і наагул варштатаў працы.

„Маладая Беларусь“. Даведваемся, што „Маладая Беларусь“ мае быць органам беларусаў-польскіх чыноўнікаў і кандыдатаў у чыноўнікі. Наступны нумар гэтага журналу мае быць ідэалёгічна вярэйнейшы і ясьнейшы.

Зацннлн hurtok Biel. Inst. Hasp. i Kultury. Wielmi dziejny hurtok Bielaruskaha Instytutu Haspadarki i Kultury u w. Ladkoch, Staupieckaha paw. administracyjnija ulady hetymi dniami zacynili.

U hetaj sprawie Staupieckaje starastwa dnia 6 krasawika 1936 h. wydała hetkuju pastanowu:

„Z chwilą doręczenia niniejszej decyzji zawiesić działalność oddziału Białoruskiego Instytutu Gospodarki i Kultury w Ładkach i oddział ten rozwiązać“.

Takim czynem dziejność hurtka BILHUK u Ładkach „zawieszona“, a hurtok „rozwiązany“.

Suproć hetaj pastanowy starastwa padana apelacyja, ale ci jana što pamoža...

Pamior Dr. Amende

Dnia 15 krasawika sioleta nahła pamior u Pekinie dr. Ewald Amende, wiadamy arhanizatar i sakratar eura-pejskaha Kanhresu Nacyjanalnych Mienśaściah.

Dr. E. Amende z pachodźańnia byŭ niemcam, radziŭsia 22 XII 1892 h. u Estonii.

Niabožčyk wielmi dobra znaŭ pa-łažeńnie niedziaržaŭnych slawianskich narodaŭ, u tym liku i pałažeńnie Bielaruskaha narodu. Znaŭ jon imknieńni Bielarusaŭ nia tolki teoretyčna, ale bačyŭ hetuju imknieńni i nawočna — bywaŭ niaraz u našym kraju i pryhladaŭsia bielaruskamu žyćciu.

Śmierć zachapiła jaho padčas adnoj z biazupynnych padarožaŭ pa świecie.

КНІГАПІС

С. Паўловіч — ПЕРШЫЯ ЗЕРНЯТ-КІ. Беларускае граматы для хатняга навучання. Вільня, 1936. Выданьне Язэпа Малецкага. Бач, 96, 24×17, цана 50 гр.

Даўно ўжо адчувалася ў беларускім народзе на гэты бок польска-савецкай граніцы вялікая патрэба падручніка пазашкольнага навучання. Як тут выглядае справа з беларускай школай, усе добра ведаем. Тымчасам гон народу да роднай граматы вялікі. Тыя ўсе для гэтай мэты чытанкі і кніжыцы, якія ёсць, надта мала або і сусім не датасаваны для навучання і карысьці з іх невялікая.

Ужо ад некалькі гадоў здаралася спаткацца з чуткай, што Сяргей Паўловіч, ведамы дзанны пэдагог, быўшы дыр. Бел. Гімназіі ў Вільні, рыхтуе беларускі пасобнік для хатняга навучання, уложаны паводле вымагаў дыдактыкі і пэдагогікі.

Паўгода таму, можна ўжо было пацяшацца тым, што гэты пасобнік хутка пакажацца ў свет, бо ўжо друкуецца. Урэшце, пара тыдняў таму, віленскія беларусы мелі шчасьце прывітаць „Першыя Зерняткі“, граматы для хатняга навучання. Ёсць гэта першая та-кога роду кніжыца, прызначаная для беларускага народу, што знаходзіцца на захад ад польска-савецкай граніцы.

З прыемнасьцю бярэм „Першыя Зерняткі“ ў рукі і разглядаем.

Кідаецца прадусім у вочы агулам чыстае, стараннае выкананьне. Стройнае вокладка і стылізаваныя літары загалоўку і адпаведны малюнак. На другой бачыне вокладкі ўвагі, як вучыць чытаць і пісаць. У кніжцы аж 137 малюнкаў ведамых беларускіх мастакоў: У. Паўлюкоўскага, Я. Драздовіча і М. Васілеўскага. Малюнкi агулам стройныя, арыгінальныя, узяты з беларускага быту і гісторыі.

Агульны змест граматы наступны: часьць букварная, Беларусь і беларусы, прырода і праца на Беларусі, культура і поступ, вучэньне сьвет — навучэньне цьма.

Граматыка ўложана мэтадам сынтэтычным, як найбольш у дадзеным выпадку адпаведным. Сутнасьць яго ў тым, што вучань ад азнаямленьня з буквай, мінаючы звычайнае чытаньне па складах (сылябізаваньне), пераходзіць адразу да чытаньня зложаных з гэтых букв аў цэлых слоў: аднаскладовых, двухскладовых, многаскладовых і наканец цэлых сказаў. Пры гэтым аўтар строга трымаўся ведамай у пэдагогіцы дарогі: адлёгкага і простага да больш цяжкага і складанага.

Прыемнае так-жа робіць уражаньне ідэйны бок граматы. Спатыкаем тут выразна беларускі народны, сялянскі, працоўны характар, беларускі быт, беларускую прыроду, беларускую культуру. З чытанкі беларусы ня толькі навучацца чытаць, але навучацца шмат карысных весак, а так-жа набяруцца з яе культурнага настрою.

Hramadzianie Bielarusy!

Idzie woś jasnaja para,
Prawidu świecić nam zara,
Ajčyna — Maci — Bielarus,
Haroj, żywa!..
(Z „Hymnu rodnej ziarni“).
„Maja Lira“.

6-ha traŭnia sioleta minaje 10 hadoŭ ad času, kali nawieki pierastali dychać chworyja hrudzi piaŭca „Liry“, bielaruskaha paeta, filozafa j narodnaha dziejača Kizimiera SWAJAKA — Ks. Kastantaha Stepowiča.

Doŭh udziačnasci dla paeta j abawiazak pierakazańnia jahonyh ideałaŭ padrastajučamu pakaleńniu nakazwajuć koźnamu Bielarusu adznačyć prypadajučyja ŭhodki ŭ mieru sił i mahčymaściah. — Kab ablahčyć heta zadańnie dla ahułu hramadzianstwa, niżejpadpisanyja ŭziali na siabie inicjatywu sarhanizawańnia światkawańnia prypadajučych uhadokaŭ pawodle nastupnaj prahramy:

1. Sierada 6-ha traŭnia (uhodki śmierci) 1936 h. a hadz. 7¹/₂ žalobnaje nabaženstwa ŭ kaściele św. Mikołaja ŭ Wilni;
2. Piatnica 8-ha traŭnia (uhodki pachowin) 1936 h. a hadz. nie 7-aj, žalobnaje nabaženstwa ŭ rodnym parachwifalnym kaściele niabožčyka ŭ Kluščanach, Świančianskaha paw.
3. Subota 6-ha čerwienia 1936 h. a hadz. 18-aj paświačańnie j adčynieńnie pamiatnika nad hrobam paeta na Wilenskich Rossach. Zaraz-ža paśla paświačańnia pamiatnika adbudziecca Žalobnaja Akademija ŭ zali Bielaruskaha Instytutu Haspadarki i Kultury pry Zawalnaj wul. Nr.1—1 ŭ Wilni.

Padajučy ab usim hetym da publičnaŭ wiadama, zaklika-jem usio bielaruskaje hramadzianstwa pryňać asabistaje ŭčas-cie ŭ pradbačanych uračystaściah i hetym wykazać pašanu dla nieśmiarotnych zasłuhaŭ pradčasna pamiorśaha Kazimiera S w a j a k a.

Światkawalny Kamitet.

(—) Michaś Mašara. (—) Inž. L. Dubiejkaŭski. (—) Ks. A. Stankiewič. (—) Jan Stepowič. (—) Inž. A. Klimowič.

Wilnia, 5 krasawika 1936 h.

P. S. Kab wykupić pamiatnik i swajačasna pastawić jaho na miescy, patrebnj jšče značnyja hrašowyja sumy, jakija zdabyć možna tolki ślacham dabrawolnych składak i achwir. Dwojčy daje, što chutka daje. Dziela hetaha chaj nihto nie admowicca jak najchutčej złažyć mahčymuju achwiru na čekawaje konto P.K.O. Nr. 180.485 inž. A. Klimowiča — Wilnia, z zaznačėńniem na adwarot-naj staranie siaredniaj čaści pierasylnoha blankietu „na pamiatnik Swajaku“

Nowaja partyja?

Žjezd sajuzaŭ b. wajakoŭ u Wařawie

Nadowiačy ŭ Wařawie adbyŭsia wialiki žjezd predstaŭnikoŭ sajuzaŭ b. polskich wajakoŭ. Na hetym žjezdzie byli predstaŭniki ŭradu j armii. Pro-dmietam naradaŭ žjezdu byli aktualn-ja palityčnyja j ekanamična haspadar-čyja sprawy. Žjezd b. wajakoŭ pry-niaŭ rezalucyju, u jakoj padčyrkiwaje nieabchodnaść stwareńnia ŭ Polšcy nowaj palityčnaj partyi z wyraznaj prahramaj pawodle ideologii niabož-čyka marš. J. Piłsudskaha.

Pry hetym u rezalucyi adznačana,

što ŭ hetaj arhanizacyjnaj pracy ele-ment b. wajakoŭ pawinien adyhrać paważnuju rolu.

Apazycyjnyja hazety apiswajučy narady hetaha žjezdu čwierdziać, što sanacyja choča adnawić zlikwidawa-naje BB, ale pad inšaj ŭžo firmaj.

Trudna adnak spadziawacca, što nowaja partyja hetkaha charakteru budzie mieć apirysča ŭ šyrokich pol-skich narodnych masach. Žyćcio idzie ŭpierad i nikoli nie waročajecca nazad.

гаворачы ўжо аб розных іншых, менш важных, карэктарскіх неда-глядах.

Аўтар усюды ўжывае: на Бе-ларусі, здаецца нам, лепш ужы-ваць: у Беларусі, на, хутчэй адпа-вдае частцы, а ня цэласьці. Зда-ецца нам так-жа, што і ў назове было-б лепш сказаць зярняткі, а ня зерняткі, бо зярнэ больш у Бе-ларусі пашырана, як зерне.

Спатыкаем у граматы вобак з азбукай гражданкай і лацінку. Дужа гэта добра, бо пакуль у бе-ларусаў фактычна існуюць два шрыфты, патуль трэба нам знаць дзьева азбукі. Пры гэтай нагодзе трэба падчоркнуць патрэбу падоб-най, ці і гэтай самай, адпаведна перарэдагаванай, граматы лацін-кай. Добры мільён беларусаў ка-талікоў, якія знаходзяцца пад сіль-ным націскам польшчыны, будучы адстрашана ад граматы, друкава-най гражданкай, адвечным „дока-зам“, што гэта „руская“, маскоўская.

На заканчэньне астаетца яшчэ сьцьвердзіць, што „Першыя Зер-няткі“ — гэта сапраўды цэнная бе-ларуская здабыча, і адначасна па-жадаць, каб яна ня мінула нівод-най беларускай сялянскай хаты. Верым, што гэта станеца і што аўтару яе Сяргею Паўловічу ў хут-кім часе прыдзеца рыхтаваць да друку, ужо перагледжанае й па-праўленае, другое выданьне.

Кніжнік.

U Litoŭcaŭ

Palepšyla ekanamičnaje pałažeńnie. Nr. 25 „Viln. Ryt.“ sioleta piša: — Z pryčyny ekanamičnaha kryzysu na ŭsím świcie apošnimi tryma hadami kryzys hety adčuwaŭsia j u Litwie. Ale ciapier ekanamičnaje pałažeńnie ŭ Litwie značna palepšyla. Ab hetym wymoŭna świedča handlowy bilans z inšymi dziaŭdzawami. Naprykład, sioleta ŭ lutym miesiacy Litwa pradala zahranicu tawaraŭ za 15,7 milijonaŭ litau, u minulym hodzie ŭ tym-ža samym miesiacy — za 11 milijonaŭ i ŭ 1934 h. — za 13 milijonaŭ. Sioleta-ž, u tym-ža miesiacy lutym, zahranicaj Litwa kupiła za 8,9 milijonaŭ litau, u minulym hodzie za 8,6 mil. lit. i ŭ 1934 h. — za 8,8 mil. lit. Takim čynam sioleta ŭ lutym miesiacy aktyŭ handlowaha bilansu Litwy byŭ 6,8 mil. lit., u minulym hodzie — 2,4 lit. i ŭ 1934 h. — 4,2 mil. lit.

Budzie 16 tamoiŭ encyklopedyi. Jak wiadama, u Koŭnie wydajecca litoŭskaja encyklopedyja. Dahetul wydany 4 tamy (da litary C). Niadaŭna wyjšaŭ pieršy sšytok piataha tomu. Ušlej encyklopedyi budzie 16 tamoiŭ, jakija wyjduć u świet tolki za 8 hadoiŭ.

Zakrytyja ŭskoły. Nr. 15 „Viln. Ryt.“ sioł. piša, što litoŭskich ŭskoł „Rytasa“ ad 1925 h. u našym krai da apošniaha času byŭ zakryta 123, a ciapier toj-ža „Viln. Ryt.“ Nr. 31 padaje, što aprača henych ŭskoł zakryta jašče za toj-ža čas 51 ŭskoła „Rytasa“ ŭwiančianskaha.

Zakrywajuć čytalni „Rytasa“. „Viln. Ryt.“ Nr. 31 piša, što lidzki starasta, z pryčyn biašpiečnaści publičnaj, začyniŭ apošnim časam 9 litoŭskich čytalniu.

Spyniajuć dziejnaść addziełaŭ T-wa św. Kazimiera. Jak widać z ta-ho-ž numeru „Viln. Ryt.“, toj-ža lidzki starasta, z tych-ža pryčyn biašpiečnaści spyniŭ niadaŭna dziejnaść 14 addziełaŭ T-wa św. Kazimiera.

Litoŭskaja delehacyja. 24 i 25 minulaha miesieca Staršynia Lit. Nac. K-tu ŭ Wilni K. Stašys i jaho zastupnik Kun. K. Čibiras byli jak delehaty ad litoŭskaha hramadzianstwa ŭ Ministerstwie Unutr. Spraŭ, dzie zlažyli memorjal ab pałažeńni litoŭcaŭ u Polšcy.

Wysialajuć. Niadaŭna zahadam wilenskaha wajewody wysieleny z Polšcy Kun. N. Raštutis, pašla byŭšy dyrektor himnazii M. Untulis, a ciapier taki-ž zahad wydany P. Karazii, dyrektaru litoŭskaha banku ŭ Wilni.

Ab ukraincaŭ

ная, пять тыднёвікаў, адна двугднёвая й адна месячная.

„Патрыятычнае“ выхаваньне моладзі ў Сав. Украіне. Камуністычная газета моладзі „Комсомольская Правда“ падае справаздачу IX зьезду Камсамолу Украіны, у якой адзначана „патрыятычнае“ вайсковае выхаваньне моладзі ў камсамоле Украіны. Гэтае патрыятычнае выхаваньне палягае на ўпаваньні моладзі аб патрэбе абароны „соцыялістычнай бацькаўшчыны.“

Українська прэса пад Румыніяй. Цяпер Украінцы пад Румыніяй маюць 8 газет: адна газета штодзён-

Krywawyja padziei ŭ Lwowie.

11 asob zabitych, 120 raniennych, 661 aryštawanych.

Na treci dzień Wialikadnia sioł. u Lwowie padčas demanstracyi biez-rabotnych byŭ ranieny rabotnik Uł. Kazak, jaki ŭ špitali pamior. Na pachowiny Kazaka sabraŭsia masa narodu. Padčas chaŭturnaha pachodu natoŭp prarwaŭ lanch palicyi, i pačalasja stralanina. Huk strełaŭ wyklikaŭ uzwarušeńnie, jakaje ŭzrasła pad widaŭ raniennych i zdratawanych. Nie zwažajuć na heta, chaŭturny pachod išoŭ upierad — jaho napirała wialikaja masa narodu. Uzdoŭ pachodu pasypalisia kamieñni ŭ wokny kramaŭ.

„Kurjer Warszawski“ padaje, što padčas hetych zawarušeńniaŭ u Lwowie 11 asob zabitych i 120 asob raniennych.

Palicejskija j sudowa-sledčyja ŭłady rassledžuwajuć hetuju sprawu. U wyniku śledztwa aryštawana 661 asoba.

Polskija hazety, apiswajuć hetyja padziei, adznačali, što na ploščach Lwowa demonstranty naŭadžwali wiečy, na jakich pramaŭlali aratary pa-polsku i paukrainsku.

Liha Narodaŭ i wajna ŭ Afrycy

Z samaha pačatku italijanska-abisynskaj wajny ŭ Afrycy Liha Narodaŭ zanielaŭ razhladam hetaj krywawaj rasprawy j dasiul jašče ŭsio haworyć ab sposabach i mahčymašciach spynieńnia krywawaj bojki ŭ Afrycy. Italijancy hetym časam zabrali wialikuju časć Abisynii j namahajucca zusiŭ padbić amal biezbaronnych abisyncaŭ.

Apošnimi časami italijanskaja armija pačala ŭžo padychodzić aŭ pad abisynskuju stalicu Addis-Abebu.

Dziela wyjaŭlenaj biassilnaści Li-haj Narodaŭ u spynieńni italijanskaha krywawaha imperjalistyčnaha zachop-nictwa Abisynii, Liha ŭ palityčnym

świecie tracić swajo značeńnie i aŭ-torytet.

Ciapier suproć italijanskaha imperjalizmu ŭ Afrycy raščuća pastawiła-sia Anhlija, jakaja daje Abisynii hrašowuju pazyčku i biassumniŭna pa-moža aružžam.

Raščućaje stanowišča Anhlii, pakulšto, nia strymliwaje zachopnictwa italijancami Abisynii, ale tolki pahra-žaje nowaj wajnoj — anhielska-itali-janskaj, jakaja moža pačacca na Sia-rodziemnym mory.

Słowam, pačataja wajna ŭ Afry-cy moža pierakinuća j u Eŭropu.

Hišpanija na šlachu da balšawizmu

Niadaŭna ŭ Hišpanii adbylisia parlamenckija wybary, u jakich pieramahli lewyja i demokratyčnyja partyi, abjednanyja razam z kamunistami ŭ h. zw. „narodny front“.

Wybary hetyja prajšli wielmi bur-na: spalena 68 kaściołaŭ, 72 asoby zabitych i 300 asob raniennych.

Raščućy lewy kurs unutranaŭ palityki.

Pašla wybarnaj pieramohi „na-rodnaŭ frontu“ hišpanski ŭrad pa-

wioŭ raščućy lewy kurs unutranaŭ pa-lityki. Nasamplierš ražwiazau fašy-stoŭskija arhanizacyi j prawoiŭ aryšty siarod fašystoŭskich dziejačoŭ. Aryš-tawana bolš 200 asob.

Baski damahajucca aŭtanomii.

Pašly z baskijskaj prawincy pa-dali ŭ hišpanski parlament projekt aŭ-tanomnaŭ statutu dla Baskaŭ. Hety projekt padpisali ŭsie baskijskija pašly.

Narady hieneralnyh štabaŭ Anhlii, Francyi i Belhii

U zwiazku z apošnimi palityčny-mi wystupieńniami Niamieččyny, ja-kaja adkinula dasiulešnja swaje za-bawiezańni padparadkawannia Wersal-skamu dehaworu j inšym mižnarodnym traktatam, hieneralnyja štaby zbrojnaj siły Anhlii, Francyi i Belhii pačali

naradžacca, jak majuć spynić ewen-tualny wajenny pachod niamieckaha wojska.

Hetyja narady pačalisia 15 h. m-ca i prawodziacca ŭ wialikaj taj-naści.

Roznyja wiestki

Z HAZET.

Sawiety, Niamieččyna, Ukraina, Polšč i Bielaruś. Hazety ciapier wiel-mi časta kidajuć upierad roznarodny-ja palityčnyja dumki. Hetyja palityč-nyja dumki, kidanyja ŭpierad, časta datyčać i Bielarusi.

Francuskaja hazeta „Je suis par-tout“, razhladajuć palityku na ŭscho-dzie Eŭropy, miž inšym, piša hetak.

„Tak, t. Stalin nizašto nia choča wajny. Jon hatoŭ na suproć swaich kličaŭ — „my nikoli nie addadzi-m ani piadzi našaj terytoryi“ — paki-nuć Władywastok Japontii, a Ukrainu addać Niamieččynie, kali worahi sa-praŭdy pakažuć „zuby“ i kali Sawiety nia buduć čuć padtrymańnia z boku ženeŭskich pacyfistaŭ, jakija žadajuć krywi“.

Hetki los warožyć francuski časapis Ukrainie. Waražbu ab losie Bie-larusi z nachodzim u polskim časapi-sie „Goniec Warszawski“, u jakim nadrukawana hutarka adnaŭ niamiec-kaha hienerała, hetkaha źmiestu:

Kali Niamieččyna pastanowić pa-čać wajnu z Sawietami, dla Polšcy astanucca dwa wychady: a) Polšč astajecca neŭtralnaj, abo b) Polšč ra-zam z Niamieččynaj abjawić Sawie-tam wajnu. U pieršym wypadku Polšč dobra zarabiła-b hrašmi, a ŭ druhim wypadku torytoryjaj — atrymała-b usiu Bielaruś“.

Nu, ale heta tolki waražba — heta fantastyčnyje dumki roznych palitykaŭ. Žyćcio adnak silniejšaje ad fantastyč-nych planaŭ i jano tworyć palityku.

Z POLŠCY

Karotkija, ale wažnyja palityč-nyja wiestki. — Pašla źjezdu b. wa-jakoŭ, jaki nadowiačy adbyŭsia ŭ Waršawie, skanfiskawany adzin numer „pół-urzędowski“ „Gazety Polskiej“.

— Ministr Matušeŭski zwolnieny z stanowišča staršyni kamisii ab ad-doužanni ŭ Radzie Ministraŭ.

— Urad daŭ adstaŭku krakaŭska-mu wajewodzie ŭwialskamu.

— Premjer Kaściakowski raptoŭ-na adlažyŭ pajezdku i ŭ druhim ter-minie pajechaŭ u Budapešt.

Mahčymaja źmiena zahranic-naj palityki. Jak padajuć hazety, ni-daŭna adbyłaŭsia konferencyja prezy-denta Maścickaha z hien. Rydzam-Smihłym i ministr. zahr. spraŭ Be-kam. Hetaj naradaj mocna zacikawili-sia niamieckija palityčnyja kruhi, ja-kija dadumwajucca, što byccam pol-ski ŭrad manicca źmianić swaju da-siulašnjuju zahranicnuju palityku.

Niamieckaja hazeta „Volkischer Beobachter“, abhawarwajuć henu kon-ferencyju, ćwierdzić, što ŭ chutkim časie Polšč budzie šukać ciaśniejšaj suwiazj z SSRR. Adnačasna, pawodle dahadak henaj hazety, Polšč zbližyła-sia-b da Čechaslawacčyny i da pry-

Міхась Машара.

Лёгкі хлеб.

Драма ў трох актах, з жыцця вясковай моладзі.

АКТ I.

Асобы першага акту:

Васіль Лаўручонак 25 г. сьлэсар. Прыекаў-шы з гораду да бацькоў у госьці.

Рыгор Лаўручонак — яго бацька, стары се-лянін.

Ганулька — 25 г. прыгожая, вясковая дзяў-чына, краўчыца.

Мар'яна — яе матка, старая жанчына.

Пятрусь, малады, стройны, вясковы хлапец.

Верачка — 20 г., вясковая „Цілігэнтка.“

Музыкі. Хлапцы і дзяўчаты.

— о —

Чыстая вясковая хата, справа ўходныя дзьверы і вакно. Стол, лаўка і два крэслы ля стала.

Злева дзьверы ў кухню, пры сьцяне старанна прыбраны дзявоцкі ложак.

У глыбіне кравецкай машына, на каторай Ганулька шые. Усюды сьляды яе работы: ласкуткі, кукі кра-ніны, шытая і недакончаная вопратка, на крэсьле, на лаўцы і на стане.

Зьява 1-я.

Ганулька адна, шмг. З нугі ўходзе Мар'яна.

Мар'яна. — Кідай працаваць, дачушка ўжо сьвята заходзіць.

Ганулька — Пачакай, пачакай, мамка! толькі вось сукенку Верцы скончу.

Мар'яна — Вось бяда! Або ў Веркі апра-ча яе няма чаго апрацуць. Кончыш, абы зда-роўе.

Ганулька — Ну, ведаеш, мама, у багатых людзей сукенка якраз будзе патрэбна сяненья.

Мар'яна — (парадкуючы матар'ялы) Ча-му так? Нашто яна ёй?

Ганулька — Гэта сакрэт. Бачыш, да Верачкі маюцца сяненья сваты прыехаць.

Мар'яна — А хто-ж такі? Адкуль тыя сваты?

Ганулька — Згадай, мама.

Мар'яна — Мо' Пятрусь Янкаў?

Ганулька — А, дзе там... Яна за Пятру-ся ня пойдзе.

Мар'яна — Чаму? Гэтакі хлапец! і пры-гожы, і разумны, і жыць ёсьць начым. Адзін у бацькоў. Бацькі ўжо старыя. Ягога, ёй яшчэ, ліха трэба?

Ганулька — Так, так, мама. Усё гэта праўда... і Пятрусь яе надта кахае, ды вось, ад-на бяда, не да спадобы ён ёй.

Мар'яна — Вось што! А казалі, быў ужо крыху ладзіў з ёй.

Ганулька — Але, ладзіў, пакуль не зьявіўся гэты дарожны майстра.

Мар'яна — Які майстра?

Ганулька — А гэты, што на дарозе за прыганятага над людзьмі, пан Крукоўскі, ці, як у нас завуць яго, Крук.

Мар'яна (У адзіўленні кідае прыбіраць). Дык за гэтага? За гэтага Крука Верачка лепш

пойдзе, чым за Пятруся? Ты хіба жартуеш, Га-нулька?

Ганулька — Бачу, што ў мамы не ад-нальковы смак з Веркай, але ніякіх жарту. Пятрусь хоць маладзейшы, і прыгажэйшы, але хлапец вясковы, а Крук — адукаваны, сьвято-вы. Адным словам „цілігэнт“, як мама кажа.

Мар'яна — Дык што з гэтага?

Ганулька — А Верцы такога і трэба, бо яна таксама на паненку хварэе; крыху ву-чылася, ну і хоча на лёгкі хлеб. А за Пятрусьм трэба працаваць, ды яшчэ які — гаспадарка.

Мар'яна — Мне ня верыцца, далібог. Бо што тут з яе такога? Адно, што багатага бацькі дачка, ды крыху павучылася ў нейкай там гімназіі, — дык ужо і на пененку хварэць? Дык ужо і цілігэнтка? Эг, дурасьць адна, ды й годзі! Я Пятруся на дзесяць Крукоў не па-мяняла-б.

Ганулька — Мама — так, а ёй места сьніцца і беспрацоўнае жыцьцё.

Мар'яна — Дык хай ідзе за Васіля Лаў-ручонка. Гэты таксама далікатны, разумны, і пасаду ў месце мае і свой хлапец; не пры-блуда які сусьветны.

Ганулька — Эг, мама пляцеш недарэч-насьці.

Мар'яна — Чаму? Ці-ж няпраўда? Ці-ж ён кепскі хлапец?

Ганулька — Праўда то праўда, але ня зусім...

Мар'яна — Чаму? Мо' і за яго ня пойдзе Верачка?

(д. 6.)

baltyckich dziażdż — Litwy, Łatwii i Estonii.

**Marnawańnie skarbowych hro-
szaj.** Wilenska hazeta „Słowo” Nr. 109 z dn. 21 krasawika sioleta ũ artykule p. n. „Niačuwanyskandal—marnawańnia milijonaŭ złotych” padaje, što ũ Polšcy ũ 1928 hodzie bieskarysna wydana 22 milijony złotych na budowu Radomskaj Čyhunačnaj Dyrekcyi ũ m. Chelmie Lubelskim. Budowa heta, raspacataja ũ 1928 h., mieła być skončana za try abo čatyry hady. Pačala-sia jana z nadta wialikim rozmacham. ũ časte niapoŭnych 2 hadoŭ na abšary 50 haktaraŭ pabudawana 150 wialikich budynkaŭ, jakija ũtwaryli 22 wulicy, 6 kilometraŭ aħulnaj daŭ-žyni, i mnoha daroh i šosaŭ. Aprača hetaha pabudawana 241 budynkaŭ prywatnych, koštam 2 mil. Takim čynam paŭstała čelaje nowaje miesta. Budowa hetaja była adnak chutka pierarwana i niedakončana aħ pa siańniaš-ni dzień. Mnoha niedakončanych budynkaŭ stajać užo kala 8 hadoŭ pu-sťtyja i marnujucca. Chodziać čutki, što ũ niekatorych miescach mury pa-ščapalisia, a pad niezabiašpiečanyja fundamenty padciałaje wada.

Ciapier hetafe nowaje miesta stać z zabitymi woknami niedakončanych damoŭ i nawodzić sum byccam wymieršaha horadu.

„Polski strajk”. Apošnimi časami ũ Polšcy častawata adbywajucca strajki robotnikaŭ, napr. strajk u Krakowie 23 sak. siol., Lidzki strajk, Lwoŭski i inš. Dziela hetaha stałasja aktualnaj sprawa „polskaha strajku”, jaki palahaje na akupacyi fabryki. Urad byccam maŭe hetki strajk za-baranić.

Cikawa ab „polskim strajku” piša pawadyr P.P.S. Niedziałkoŭski ũ haz. „Robotnik”. Jon uwažaŭe, što „polskim strajkam” polskija robotniki ba-roniać ad zniščeńnia polski promysleŭ, jakomu pahražaŭe časta zhubnyja plany miźnarodnaha kapitalu i što hetym robotniki baroniać nacyjanalnaha bahaćcia Polšcy, jaje intaresaŭ i samastojnaści.

Z ZAHRAICY

Zmowa prociŭ Japonii ũ Mandžuryi. Dnia 15 krasawika siol. japon-skija ũlady ũ Mandžuryi wykryli proci-japonskuju zmowu wyšejšych mandžurskich čynoŭnikaŭ. Mnoha arysťowa-na, miź inšymi, arysťawany hien. Linh-Šenh.

Wyzwolny ruch Bretoncaŭ. Dnia 18 krasawika siol. bretoncy zaniati niekalki miestau u Francyi. Bretoncy damahajucca ad francuskich ũladaŭ niezaležnaści Bretonii. Palicyja mnoha zbuntawanych bretoncaŭ arysťawa-ła. Hazeta „Ekselsior” padazraje, što bretoncam materjalna pamahajuć niamieckija nacyjanal-socyjalisty.

Nowy prezident Łatwii. 16. II. siol. prezidentam Łatwii na miesca Kwiezisa staŭsia Ulmanis. Žmiena he-taja, pawodle sloŭ nowaha preziden-ta Łatwii Ulmanisa, maŭe być astat-nim etapam reformy łatwijskaj kon-stytucyi, raspacataj u 1934 h.

Z KRAJU

„Razbrajeńnie”. Wilenski waja-woda Baciński wydaŭ adozwu-zahad, kab ludzi addali ũladam aruzža i amu-nicyju. Palicyja ũ niekatorych pawie-tach prawodzila ũ žycharoŭ rewizii, šukajučy zbroi, a znajšoŭšy, zabirała jaje. Hetkaje „razbrajeńnie” prawodzic-ca dalej.

Samahonka. Apošnimi časami palicyja mnoha dzie wykrywaje tajnuja brawarki samahonki. Za samahonku sudy karajuć wielmi sroha.

Выпісвайце! Чытайце!

„КАЛОСЬСЕ”

Друкуецца i выйдзе ũ сьвет у па-лавине траўня кніжка 2 (6) гэтага беларускага літаратурна-навукова-га часанісy.

Прысланыя да 1-га траўня ũ літа-ратурны i навуковы аддзелы, а так-жа ũ аддзел — хронікі матарыялы могуць быць зьмешчаны яшчэ ũ гэ-тай кніжцы часанісy.

Складка на часаніс у год — 4 зл.

На асобную кніжку — 1 зл.

Адрас: рэд. i адміністрацыя „Ка-лосься” — Вільня, Завальная 1—2.

3 беларускіх газет

Варацьба за родную школу.

Справа роднае беларускае шко-лы ніколі ня сходзіла з бачын бе-ларускіх газет, а цяпер, калі сярод беларусаŭ паўстаŭ супольны фронт дзеля дамаганьня роднай школы, яна набірае асабліва важнага зна-чэньня.

Супроць агульна-беларускага школьнага фронту заўзята высту-паюць беларускія полёнафілы ũ га-зэце „Родны Край”, выстаўляючы беларускаму народу, замест народ-най школьнай i зашкольнай асьве-ты, сваю праграму Т.Б.А., у якой сказана, што яны стаць за... пазна-ваньне польскае культуры.

Беларускі народ знае цану „Роднага Краю” i ведае куды хо-ча нахіляць беларусаŭ Т.Б.А., дык выступленьні „нашых” полёнафілаŭ разыходзяцца, як пусты гук.

Пры гэтым, напамінаем усім бе-ларусам, каб, падаючы дэклярацыі на беларускую школу, высцерага-ліся ўсялякай правакацыі i пасту-палі толькі паводле інструкцыі, як дамагацца дзяржаўнай публічнай беларускай школы на падставе за-кону ад 31.VII.1924 г. i распара-джэньня Міністра Рэлігійных Спраŭ i Публічнае Асьветы ад 7.I.1925 г., выданьня Беларускага Інстытуту Гаспадаркі i Культуры i Тавары-ства Беларускае Школы.

Беларускі Нацыянальны Камітэт— беларускі народны фронт.

Маладая „Наша Воля” у нума-ры 6(7) з 12 красавіка 1936 г., год 1 выданьня, ужо зразумела, што: „Беларусы — сяляне, работнікі, ра-месьнікі i інтэлігенты пачынаюць разумець, што нядоля сяньняшняга дня злучае людзей фізычнай i ўмы-словай працы да барацьбы за сьветлую лепшую будучыню Бела-рускага Народу”.

Але яшчэ гэтая „Наша Воля” ня можа сьцяміць, што дзеля, вы-шэй успамянутай, барацьбы за леп-шую будучыню Беларускага Наро-ду заснаваўся больш 15 гадоŭ та-му беларускі народны фронт—Бел-ларускі Нацыянальны Камітэт, пад бел-чырвона-белым сьцягам като-рага аб’ядняваліся калісь „Грама-да”, „Б.Х.Д.”, „Сялянскі Саюз” i ін-шыя беларускія арганізацыі; цяпер аб’ядняваюцца йснуючыя партыі: Б.Н.А., Б.Н.С. i другія беларускія арганізацыі, якія далейшым цягам твораць гэты гістарычны белару-скі народны фронт — Б. Н. К-ту, супроць якога ũ апошнім нумары „Н. В.” выступілі, каб яго разьбіць, нашаволяўскія „малайцы”.

Гэтыя „малайцы”, як даецца заўважыць, пачынаюць „рэвалю-цыйную” барацьбу з існуючымі бе-ларускімі арганізацыямі так, як „маладая” ũ „Маладой Беларусі” павялі барацьбу супроць старэй-шых.

Каму гэткае разьбіваньне бе-ларусаŭ патрэбнае?

„Сьветач Беларусі”.

Надовачы выйшаŭ нумар 9 пя-тага году выданьня „Сьветача Бе-ларусі”. Гэта часаніс праваслаўна-царкоўных полёнафілаŭ. У гэтым нумары царкоўныя полёнафілы вы-ступаюць супроць царкоўнай ра-сейшчыны, памагаюць бядаваньні жэйшаму клеру i крытычна ста-вляцца да вышэйшай царкоўнай улады.

р — н.

Адкрытае пісьмо.

Я сябра Цэнтр. К-ту БНА гэ-тым далучаюся да выступленьня сяброŭ Малецкага, Багдановіча i Шутовіча ũ справе папраўкі 29 i 34 артыкулаŭ нашай праграмы.

Б. Гапановіч-Бабарыка.

17.IV.1936

Пісьмы з вёскі

КУЛЬГАЙ, Празароцкай вол. Нашыя сяляне сёлета пачалі пера-ходзіць на хутары. Адна толькі бя-да з гэтымі хутарамі. Найгоршая справа з перабудоўкай. Асабліва ũ цяжкім палажэньні апынуліся тыя, што маюць вельмі старыя будынкі i мусяць іх пераносіць з вёскі на свой хутар. Купіць дзерава на но-выя будынкі няма магчымасьцяŭ, а пераносіць гнілыя будынкі, гэта проста хоць плач. Часьць нашых гаспадароŭ дастала сабе хутары — па некалькі гактараŭ няўжыткаŭ, неразараных лядаŭ, з адным мо-хам ды кустамі. На гэтакіх хутарох ёсьць некалькі гаспадароŭ, што ня маюць ні каня, ні плуга, ні ба-раны. Ствараецца палажэньне над-та цяжкое. Адзін селянін Васвадка з прычыны благаго стану сваей гаспадаркі пакончыŭ з сабой на-ват самагубствам. Гэта адnak ня выхад для ўсіх. Усе сяляне не па-вінны паддавацца свайму гору, а ўсімі сіламі павінны змагацца за лепшую сваю долю.

У Кульгаёх ад 1930 году йснуе польская арганізацыя „Коло Мло-дзежы Вейскей”. Да яе належыць беларуская, нацыянальна сьведа-мая моладзь i ў ёй праводзіць сваю работу. Дня 15.II.1936 г. сябры гэтага кола, сьведамыя беларусы, зладзілі беларускае прадстаўлень-не, на якім адыгралі п’есу „Пярэ-стая Красуля”. Людзей на прад-стаўленьні было многа, усе з вялі-кай радасьцю слухалі роднага сло-ва са сцэны. П’есу адыгралі артыс-ты-аматары добра, найлепш гралі, з дзяўчат: Вольга Лінкевічанка i Зи-на Глацянка, з хлопцоŭ: Сяргей Хрыпач i Антон Фядзюк.

Гэтая-ж самая моладзь рыхту-ецца цяпер да новага беларускага прадстаўленьня, хоча паставіць „Суд” i „Паўлінку”.

Жадаю ёй памыснасьці ў пра-цы на карысьць беларускага на-роду!

Гіндын.

БЫЧЫНШЧЫНА, Маладэчан-скага пав. Нашая вёска малая, мае ўсяго 20 жыхароŭ. Усе па нацыя-нальнасьці беларусы, толькі мала-сьведамыя. Арганізацыяŭ у нас ні сваіх, ні чужых няма. Сяляне амаль усе пісьменныя. Некаторыя ахвотна чытаюць „Беларускую Крыніцу” i надта цікавіцца беларускім ад-радзжэнскім рухам. Некаторыя ад-nak марнуюць час i сваё дабро на йгру ũ карты. Нашыя карцёжнікі надта шчыра ўзяліся за йгру ũ кар-ты. I так яны заўзята йграюць, што адзін з іх прайграў нават свой вар-штат працы i то не зараз, але па-крысе, кожную нядзелу па аднэй прыладзе. Так прайграўшыся, за-стаўся сам гол, як кол.

Браты Беларусі! сорамна так рабіць, кінце карты — гэтую на-шую згубу, лепш падумаць, як нам лапавіць сваё гаротнае жыць-цё. Чытайце беларускія кніжкі i ча-сопісы, дамагайцеся адчыньня род-най школы для сваіх дзетак!

Міхась Салавейка.

НІШЧАВІЧЫ, Вialейскага пав. Вiosка Нішчавічы вialікага, склада-ецца jana з 80 chat. Зыхарамі jaje жьjaўляюцца беларусы, але зусім на-сучанална нiaшвiedamyja. Ніколі нie пiaжyć swaіх родных пiєшнiaŭ, нia čytajyć бiєларускіх газeтaŭ i наaħyл нia cіkawіacca бiєларускaj cпpaвaj.

Браты! čытаjцiє бiєларускіja кнiжкi i газeты, jany was ўшвiєдоміać i на-сучанална i сoсучанална, jany wam cka-жyć, što wy, бiєларусы, налeжыцiє да 12 мiлiоннага Бiєларускага Народу, jakі, так jak i іншыja народы, має права на самaстojны, нiєзалежны ад нiкoгa быт. My нie пaвінны wyрaкac-ca swajho роднага, але пaвінны jaho жaпaвać i лyбić. Наšым нaйбoльшым абaвiязкaм joсь бapанić cвoй наcy-жанaлны honap, swaje наcyжанaлныja i ħpaмaдзкija пpawy. Kалi ўcіє бiєла-русy зhoднa, cтojкa, aчwіaрнa бyдyć пpaсaвać дlа дaбpa swajho мнoгaпa-кyтнaгa нaрoдy, дык нiє cіaħнiя, тo зayтpa „zаħлaнiє сонca i ў нaša wа-кoнca!”

Jakub Čyžyk.

HUTA, Lidzkaга пав. Жыхары wіoскi Hutы ўcіє бiєларусы j ħawopać tolki пaбiєларускy. Zachoŭwajyć jany ўwа ўcім rozныja старыja бiєларускіja зwyčaj i aбыčaj. Найбoльш жапуeć i лy-бiаć роднуju пiєшнiу, jakyju пiaжyć пры праcy ũ кожнyju пapу hoдy, падčas ħaлaўнiєйшых мaмeнтaŭ u жыцci чaлa-вiєкa, пpыклaдaм чpєшbины, wіaсiєллє j інш., падčas швiтaŭ, aсaблiвa бoл-шых, jak Kalady, Wіaлiкdзiєñ i ħ. d. Sіoлeтa на Wіaлiкdзiєñ нašaja мoлaдзь тaкcama cпiawała бiєларускіja wіaлi-кoдныja пiєшнi, jak пa wіoскax, тaк i пa мiастєчкax, aсaблiвa ў м. Su-бoтнiкax. Рoднaja пiєшнiа ħeтa нiє-разлyчнaгa тaвapыжкa ũ жыцci cієлaнiнa. Jana jamy aблaħčaje пpaцу, пaцiаšaje jaho ũ rozных бiєдax i cіaчкiм ħo-ry. Abawіязкaм кожнага бiєларуса пaвіннa быць пašана swaje нaрoднaje пiєшнi, jakaja жьjaўляecca aбiткaj cіa-лaнcкaгa жыцciа.

Aprača добpых зwyčajaŭ, zachoŭ- wajucca ũ нас тaк-жa j блaħиja пpы- wычкi, да кaтoрых нaлeжыć пpaдyсiм пićcio ħaрeлkи. Чaчiа cіoжкa cтaлa жыć бiєларускaмy cієлaнiнy, čастa цeлымi днiамi жыwіє jон бiаz члєбa, aдnak бiєz ħaрeлkи нiєжк нia мoжa aбыжciсiє. Kалi нia має aнi ħpaša, каб кyпić ħaрeлkи, дык ħoнić самaħoнкy. За ħe- тa čастa пapaдaje ў aстрoħ. Naħyл ħaрeлka ħeтa нašaja wіaлiкoгa зħyбa, пpынoсić jana нам upaдaк i мaтepіaл- ny i мaрaлны.

Dzієлa ħeтa жьwіaртajusіa да swa- іч sіaрmіaнcьных бpaтoŭ z ħapačым za- kлiкaм, каб jany зыжiлi з блyднaj дa- poħи i ħлaнyлi на лєпšaje, швiтлєйšaje жыцcio. Kаб нiє мaрнawали swajho дa- бpa на ħaрeлкy, a лєпš узiалiсiа за swaju poднyju бiєларускyju кнiжкy j ħazetul Ĥuciєнcкi.

NOWYJA-ŠARABAI, Hlybockaj wol. Dzišniєнcкaгa пав. Нарoд нaš z пpычынy cіємpы j нiaшвiєдamaсci, z пpычынy cієжкoгa мaтepіaлнaгa пa- лaжєñнiа пpoстa дзiчєje. Woš aдзiн z мнoħиħ фaктaŭ, шыpoкa ciापiєр pa- пaўсiуджaных на нaшых зiємлax, jakі швiєдчyć ab demoralizacyi бiєла- рускaгa сiалaнcтwa:

U нiaдзiєлy 29 cакaвiкa sіoлeтa пiаcioчax злoсных лyдзiєŭ напaлi на Ky- рылoвiчa Illu j чaчiєлi jамy пapaзać cієтkи, jakіja jон пiлнawaŭ лa wozієpa. Kалi Kuryлoвiч supracіўлаўsіa, дык ja- ny кiнyлiсiа на jaho z камiєñнiамi j нaжaмi, мoчнa jaho пaбилi j пapaзa- лi, čyć нiє zabili на śmієрć.

Sпpaвaj ħeтaj zaniаłєsіa пaлiцыja-

K. S.

Naša pošta

Salawiejka. Za karespandencyju dziakujem, drukujem. Wierš da duku nie padchodзіć. Pišycie karespandencyi.

Huciєнcкi. Atrymeli, dziakujem, ka- rystayem. Padawajcie deklaracyi za rodnuju školu.

Hindzin. Wašyja karespandencyi dru- kujem, pišycie bołš.

St. K. Atrymeli i karystajem, pišycie čaściej.

Lawon Š. Dziakujem, karystajem, pi- šycie čaściej.

Andrej. Pišmy atrymeli, skarystayem, pišycie ab жыci cіaлaн u wašaj wakolicy.

Выйшаŭ з друку i прадаецца ўло- жаны С. Паўловічам новы белару- скі ілюстраваны лемантар пад наз.

„Першыя Зерняткі”

беларуская граматка для хатняга навучаньня. З многімі малюнкамі У. Паўлюкоўскага, Я. Драздовіча i іншых. Выданьне Я. Малецкага. Бачын 96, фармат 8°. Ёсьць гэта прыгожая кніжыца для дзяцей i старэйшых. Купіць можна ў кожнай беларускай кнігарні ў Вільні i на правінцыі. Цана пры выпісваньні з перасылкай: да 10 экз. па 50 гр., ад 10 да 20 — 45 гр., ад 20 да 50 — 40 гр., ад 50 i ўвыш — 35 гр. Галоўны склад: Беларуская Кнігарня „Пагоня” Вільня, Завальная 1.
